

Sosiaalifoorumi

**KYSYMYS: AJAAKO EU TALOUDEN
KURISTUSPOLITIIKALLAAN ITSENSÄ
SOSIAALISEEN KRIISIIN?**

**VASTAUS: KYLLÄ AJAA MUTTA
MIKSI IHMEESSÄ SUOMI ON MUKANA?**

Esityksen rakenne:

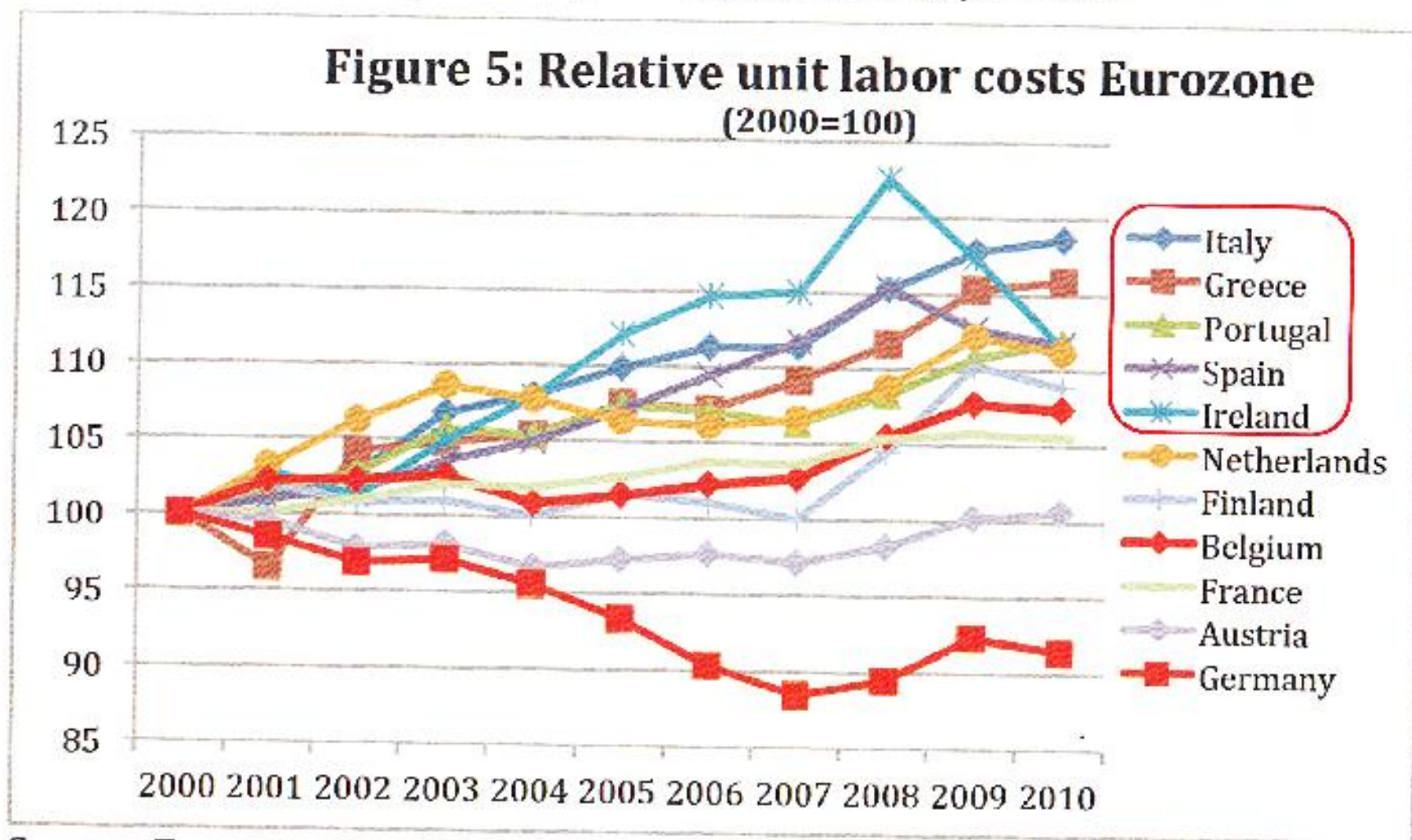
- Mitä eurokriisistä on sanottu, mitä opittavaa?
- Myös Ydin-lehti osallistunut julkiseen keskusteluun
- Sosiaalinen kriisi on totta!
- Suomen hallitus mukana syventämässä ihmisten ahdinkoa
- Uusliberalistinen politiikka on tuottanut finanssikriisin, hyvinvoinnin rapautumisen ja kasvavan eriarvoisuuden
- Muuttuuko suunta? Edes Suomessa?

Käsitteitä:

- Vaihtotase mittaa tuotannon ja kulutuksen välistä suhdetta. Kun vaihtotase on alijäämäinen, maa kuluttaa enemmän kuin tuottaa.
- Kilpailukyvyllä tarkoitetaan yleensä työvoimakustannuksilla tehtyjä vertailuja teollisuuden kilpailukyvyistä.
- Todellinen kilpailukyky pitää sisällään esimerkiksi yhteiskunnan infrastruktuurin, toimintakyvyn ja koulutuksen tason.

Euroaikana eniten hintakilpailukykyä menettäneet maat ovat Italia, Kreikka, Portugali, Espanja ja Irlanti

Source: European Commission, Ameco

Ydin 3/2012: eurokriisistä

Juha Tervala:

”Näen euroalueen vaikeuksien taustalla tärkeinä kolme tekijää, joista ensimmäinen on velkaantuminen, toinen korkopolitiikka ja kolmas kilpailukykymenetykset. Kilpailukykymenetykset näkyvät erityisesti euroalueen ongelmamaitten vaihtotaseen vajeina.”

Ydin: Euroopan Unioni ja Euroopan keskuspankki vastusti varsin pitkään Kreikan velkojen saneerausta. Mahtoiko velkasaneeraus ja konkurssi saada keskusteluissa saman sisällön? Olet kirjoittanut, että velkasaneerauksen toteuttamisessa vitkuteltiin tarpeettomasti.

- Juha Tervala:
- Niin. Mentiinkö siinä (EU:n taholta) liian nopeasti lupaamaan, että veloista selvittäään? Sitten oman uskottavuuden vuoksi ei voitu kovin nopeasti vaihtaa mielipidettä. Eikä vielä siinäkään vaiheessa kun jo muu maailma katsoi velkasaneerauksen olevan ilmeinen. Valtiohan ei voi mennä konkurssiin, koska se ei voi lopettaa toimintaansa kuten konkurssin tehnyt yritys.
- Jos tukipaketeilla todella halutaan auttaa ihmisiä, virallinen politiikka pitkitti tätä auttamista. Vain pieni osa tukipaketeista menee julkisten menojen kattamiseen – esimerkiksi terveydenhuoltoon – suurimman osan mennessä vanhojen velkojen maksamiseen.
- Kreikassa toteutettiin helmikuussa 2012 velkasaneeraus, jossa leikattiin sekä yksityisiä että julkisia velkoja. Kaiken kaikkiaan yksityiset sijoittajat menettivät noin 73-75 %. Enemmänkin olisivat voineet. Samassa yhteydessä sovittiin toisesta tukipaketista, josta käytetään osa Kreikan pankkien pääomittamiseen. Ratkaisun vaikutukset ovat olleet ihan hallittavat eikä luottamus euroalueen kykyyn hoitaa muita ongelmamaita juurikaan horjunut.

Jatkoa...

- On tärkeää, että velkasaneerausta käytettäisiin ongelmamaissa nyt kun vielä yksityisiä velkoja voidaan leikata sen sijaan, että myöhemmin velkojen uudelleen järjestely koituu vain veronmaksajien tappioksi. Mutta se ei pidä paikkaansa, että velkasaneeraus olisi ollut vaihtoehto tukipaketeille. Tukipaketin ja velkasaneerauksen järkevä järjestys on sellainen, että ensin sovitaan vakausrahastosta, joka myöntää ongelmamaille etuoikeutettuja lainoja. Sitten varaudutaan velkasaneerauksen tappioihin niin, että pankkien stressitesteillä ongelmapankit voidaan järjestellä uudelleen tai pääomittaa. Lopuksi maksukyvytön valtio, tiukkojen ehtojen puitteissa, voi hakeutua velkasaneeraukseen. Tukipaketteja tarvitaan, jotta maksukyvytön valtio pystyy rahoittamaan julkiset menonsa eikä yhteiskunta ajaudu kaaokseen.
- Kreikka on sittenkin pieni talous eikä yksistään keikuta euroaluetta. Kun tukipaketit eivät korjaa suurimpia ongelmia, kilpailukykyä ja vaihtotaseen vajetta, niillä ostetaan vain aikaa. Euroalueen kannalta on tärkeää miten Italia ja Espanja onnistuvat parantamaan kilpailukykyään, luomaan talouskasvua ja pitämään julkisen velan hallittavana.

Ydin 4/2013: vasemmisto budjettikurin pauloissa

Lauri Holappa:

”Vasemmiston olisi viimein pystyttävä politisoimaan myös itse taloustiede. Jos vasemmistolla ei ole käsitystä siitä, mikä talousteoreettinen suuntaus kuvaa parhaiten kapitalistisen talouden tosiasiallisia mekanismeja ja vastaa parhaiten vasemmiston omia ideologisia päämääriä, se jää väistämättä kulloinkin hegemonisessa asemassa olevan talousteorian vangiksi. Pelkästään moraalisella päätöksellä vasemmisto ei onnistu saamaan aikaiseksi haluamaansa yhteiskunnallista muutosta.”

Jatkoa...

- Hallitus ajaa ylipäätään tiukkaa budjettikuria niin kotimaisessa talouspolitiikassaan kuin talousulkopolitiikassaan.
- Euroalueen velkakriisin hoidossa Suomi on tukenut Saksan tiukkaa vyönkiristyslinjaa ja suhtautunut skeptisesti Euroopan keskuspankin kriisivaltioille tarjoamaan luototukseen.
- Myös kotimaisessa talouspolitiikassa Suomi on vetäytynyt elvytyksestä, vaikka talouskasvun hidastuminen ja työttömyyden lisääntyminen näyttävät väistämättömiltä.

Sosiaalinen kriisi

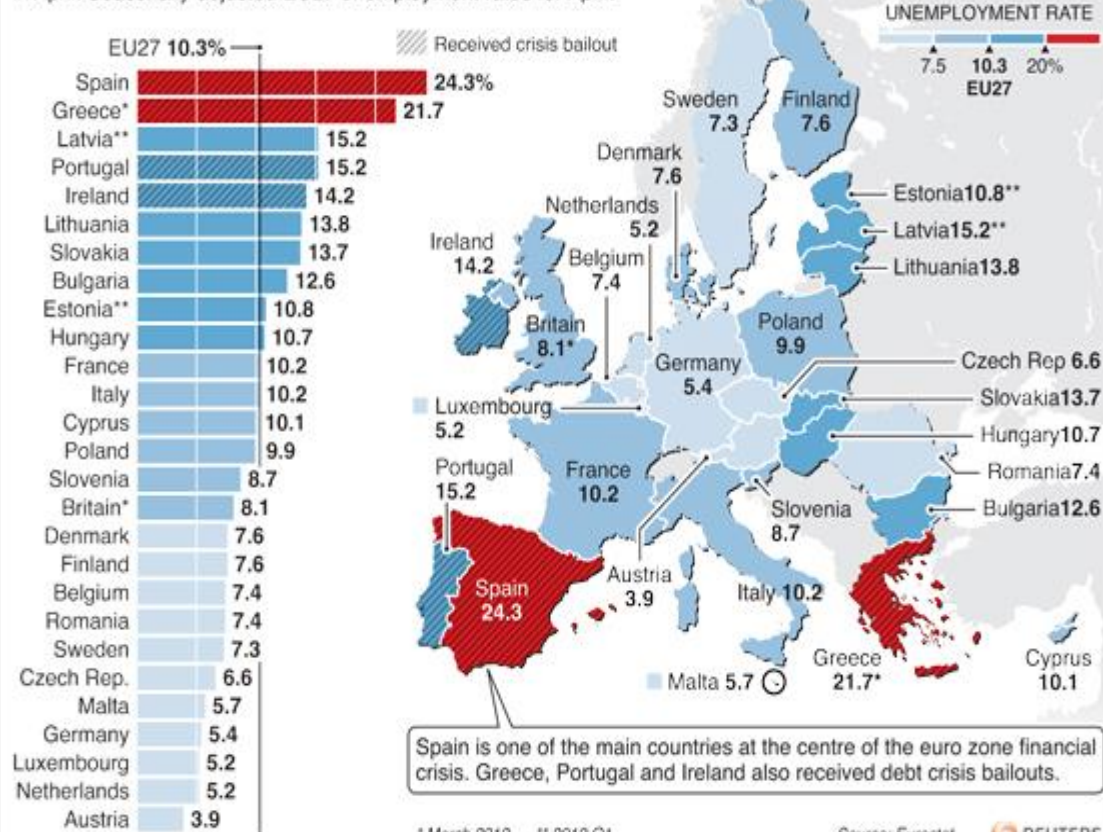
- Työttömyys
- Liikkeelle lähteminen
- Köyhyys
- Lapsiköyhyyden painopiste on yleisesti teini-ikäisissä: vähintään joka viides teini-ikäinen kuuluu pienituloiseen kotitalouteen useimmissa Välimeren ja Itä-Euroopan maissa, Baltiassa ja Brittein saarilla

Euroopan työttömyysasteet:

EUROZONE UNEMPLOYMENT

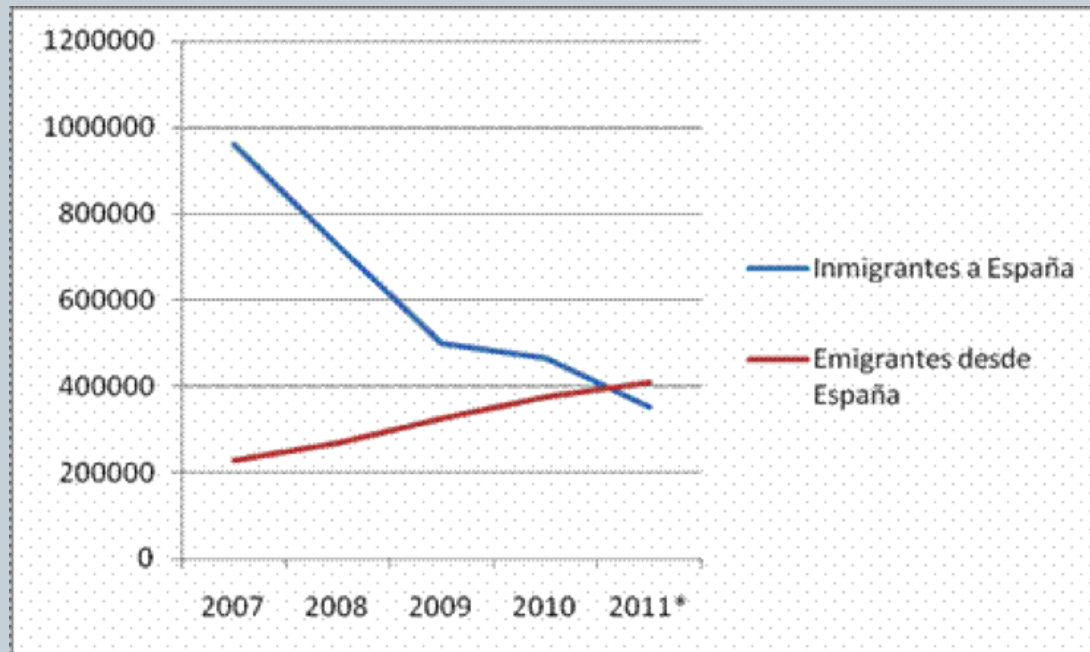
Eurostat estimates that 24.7 million people in the EU27 were unemployed in April. Seasonally-adjusted EU27 unemployment rates for April:

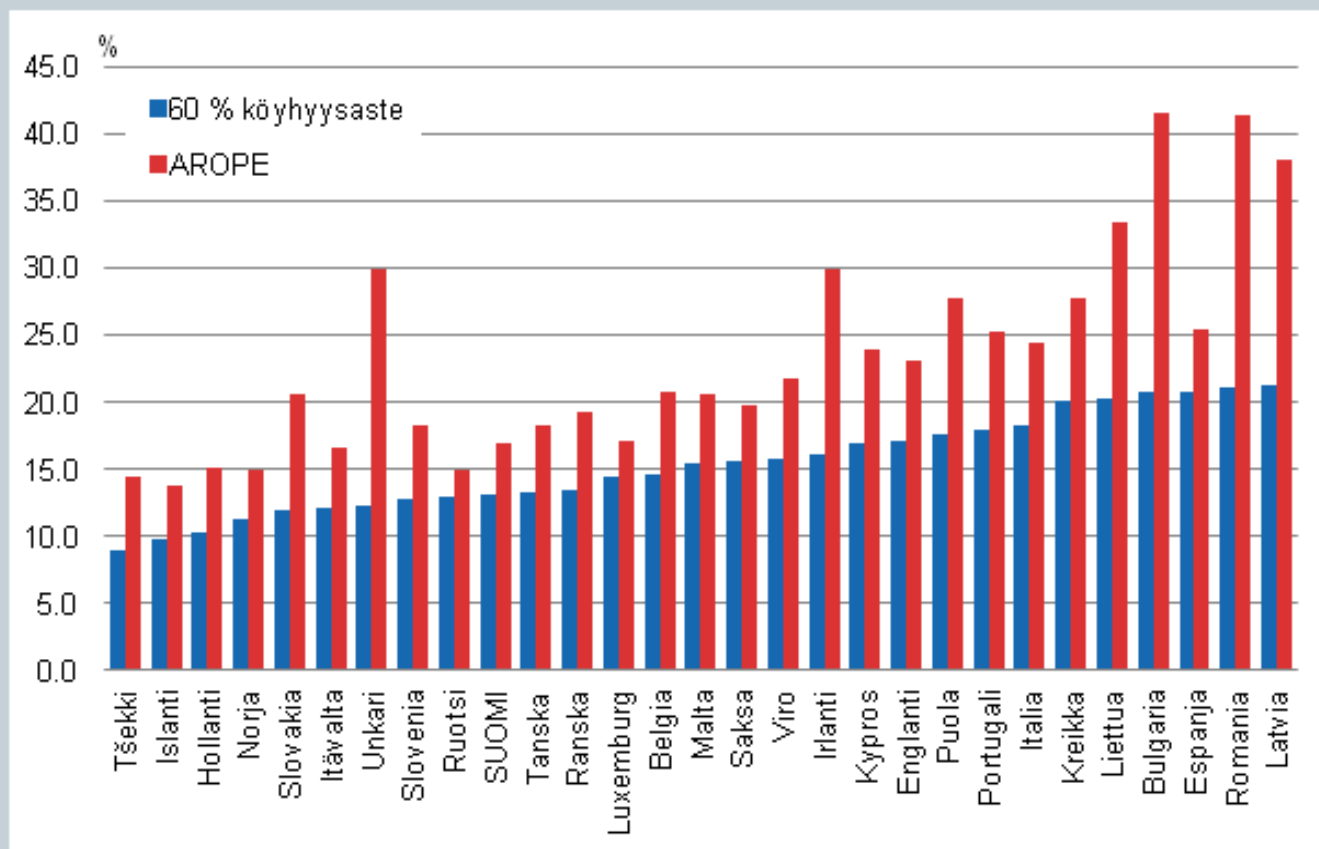
Globaalit muuttoliikkeet

Muuttoliikkeet - Espanja

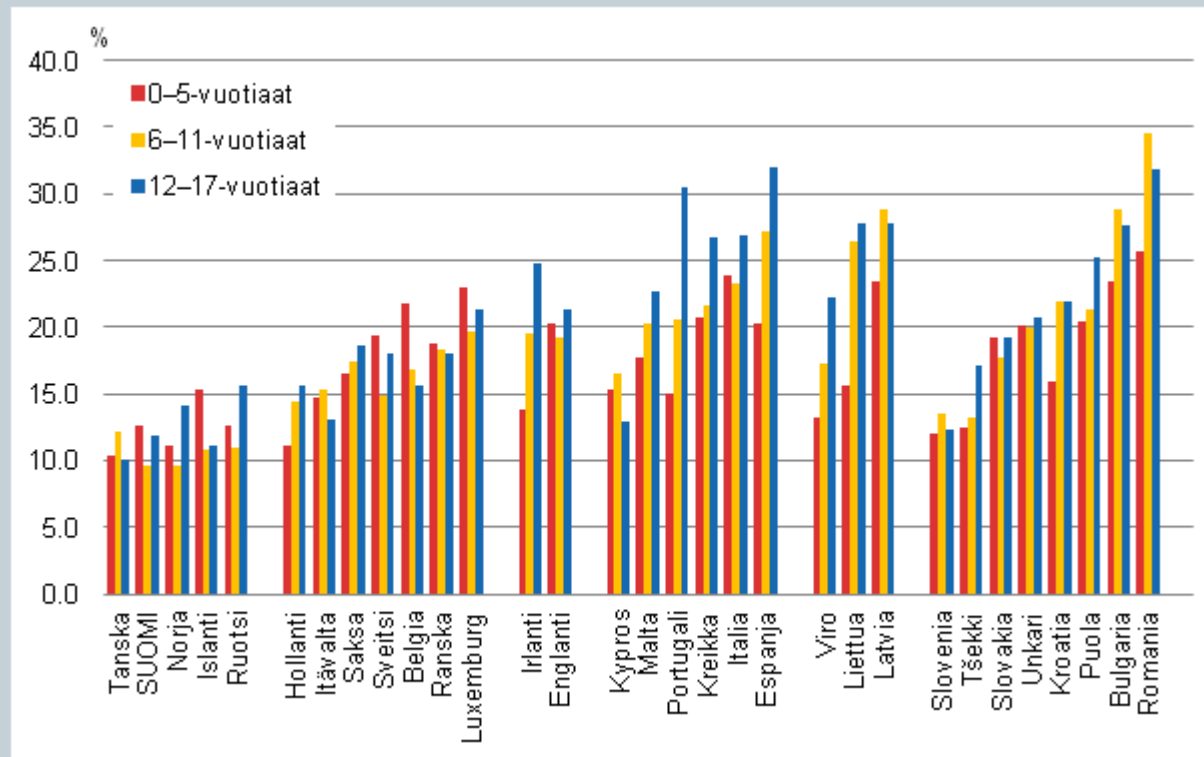

Köyhyys- tai syrjäytymisaste (AROPE) ja pienituloisuusaste (60 % rajalla) Euroopassa vuonna 2010.

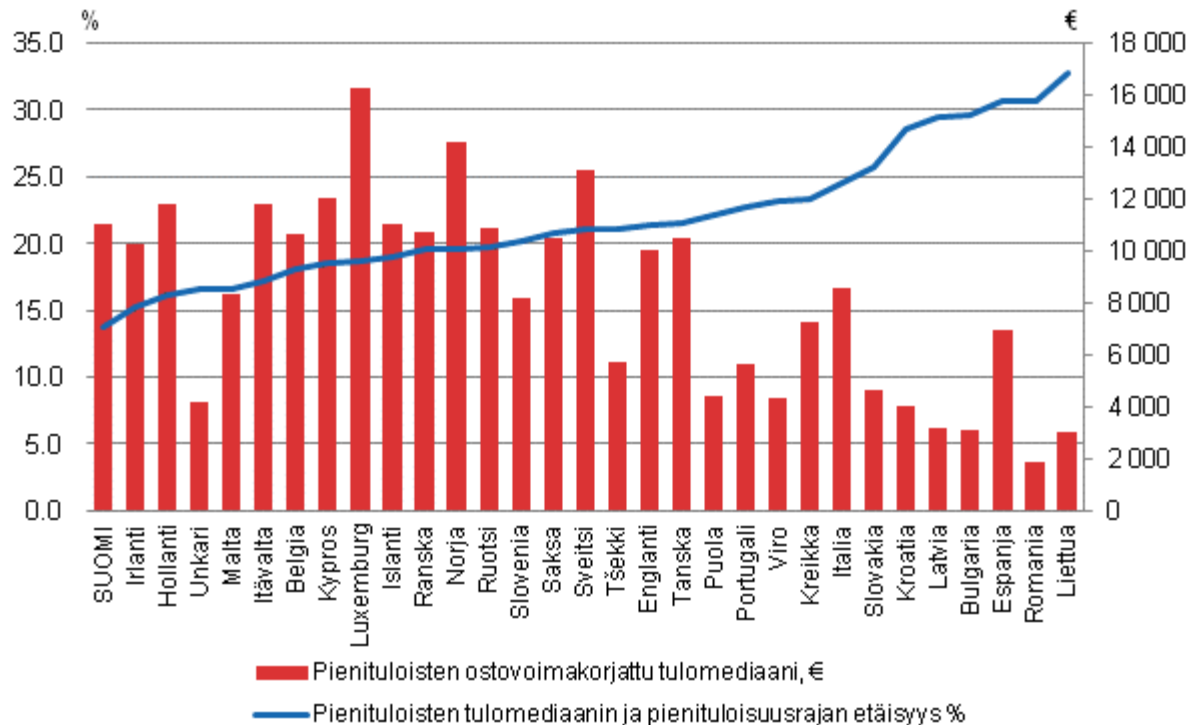
Lähde: Eurostat database,
EU-SILC2010.

Lapsiköyhyys 31 Euroopan maassa ikäryhmittäin

Lähde: Eurostat database, EU-SILC2010.

Köyhyysvaje (%) ja pienituloisten ekvivalentit mediaanitulot¹ (€) 31 Euroopan maassa vuonna 2009.

Lähde: Eurostat database, EU-SILC2010

Suomelle pronssia maailman kilpailukykyvertailussa

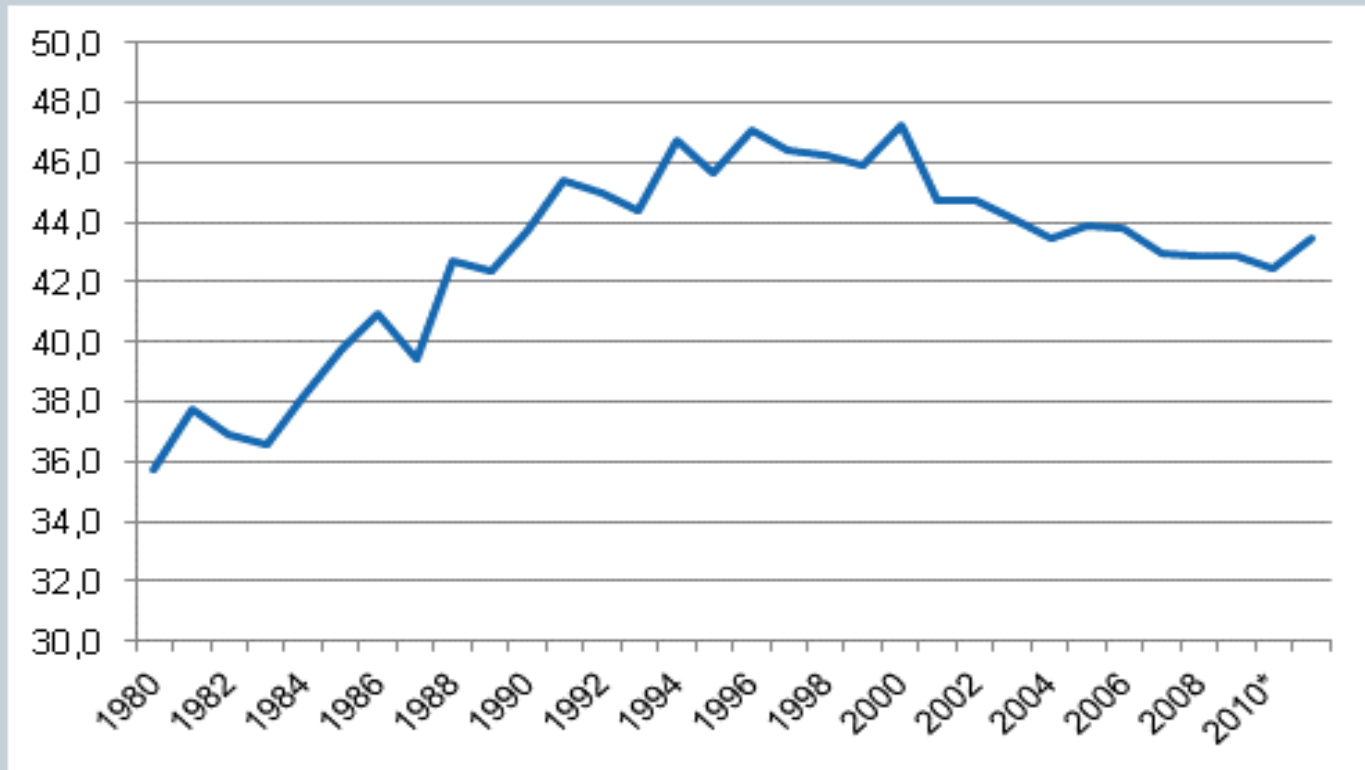
- ”Suomi nousi pykälän ylemmäs kolmanneksi maailman talousfoorumin vuosittaisessa 144 maan kilpailukykyvertailussa.
- Suomi on talousfoorumin mukaan hyötynyt Itävallan ja Saksan tavoin matalasta, jopa negatiivisesta korkotasosta, joka johtuu sekä maiden tiukasta talouspolitikasta että turvallisten sijoituskohteiden kysynnästä.
- Suomen kilpailukykyä eniten heikentävät tekijät liittyivät verotukseen ja työmarkkinoiden jäykkyyteen. Terveys- ja koulutusjärjestelmä olivat sen sijaan vahvuuksia.”

Taloussanommat 5.9.2012

Suomi ja verotus

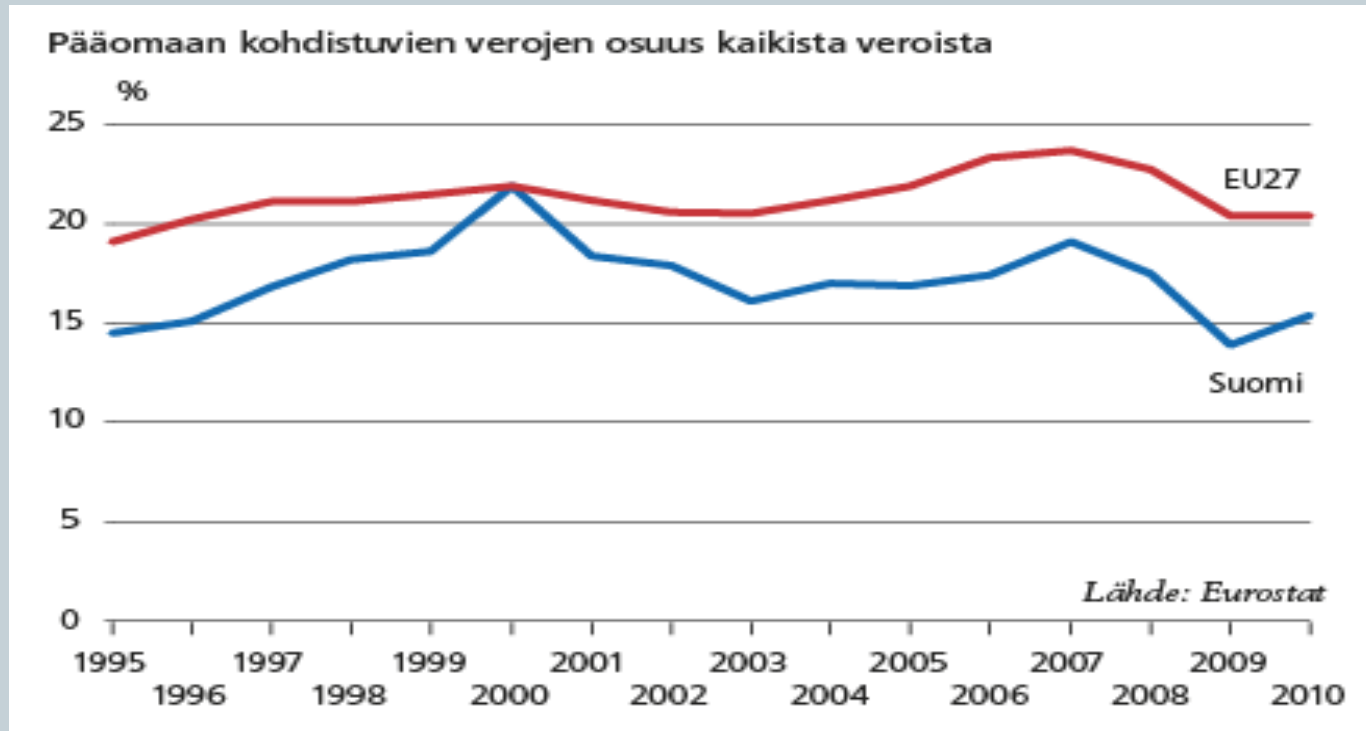
- Veroaste kuvaa verojen ja pakollisten sosiaaliturvamaksujen suhdetta bruttokansantuotteeseen

Yritysverotus

- Hallituksen päätös laskea vero 20 % (21.3.2013)

Liikevaihto ja henkilökunnan määrä

- Verovuonna 2011 yritykset tekivät yhteensä 423,0 miljardin euron liikevaihdon (+ 7,2 %). Vähintään 50 miljoonan euron liikevaihdon teki 878 yritystä. Näiden yritysten liikevaihto kattoi 60 prosenttia koko yritysjoukon yhteenlasketusta liikevaihdosta.
- Yrityksissä oli vakinaisessa työsuhteessa olevaa henkilökuntaa yhteensä 2,4 miljoonaa henkilöä (+ 4,6 %). Yritykset, joiden liikevaihto oli vähintään 50 miljoonaa euroa, työllistivät 29,6 prosenttia henkilökunnan kokonaismäärästä. Toimialoista teollisuus ja kauppa työllistivät yhteensä 33,8 prosenttia henkilökunnan kokonaismäärästä
- Lähde: Verohallinnon tiedote, 19.4.2013

Maksetut palkat ja jaettavaksi päätetyt osingot

- Verovuonna 2011 noin 148 000 yritystä (+0,9 %) maksoi palkkoja yhteensä 47,2 miljardia euroa (+ 4,9 %).
- Osinkoa päätti jakaa noin 53 000 yritystä (+ 4,1 %) yhteensä 13,3 miljardia euroa (- 5,8 %). Keskimääräinen jaettavaksi päätetty osinko oli 249 540 euroa. Jaettavaksi päätetyt osingot ovat nostettavissa pääosin samana vuonna.

Lähde: Verohallinnon tiedote, 19.4.2013

Mielenosoituskuvia

Espanjasta, Kreikasta ja
Kyprokselta

2013

Vasemmiston kannatus ja BKT-kehitys

- Grafiikassa on sellaiset hallitukset, joissa vasemmistopuolue on mukana tai on muodostanut hallituksen yksin

Yle: Suora linja 24.7.2012

Suomessa toimii toisistaan irrallaan olevia äärioikeistolaisia ryhmittymiä. Lukumäärää on vaikea arvioida. Esimerkiksi suojelupoliisi ei pidä äärioikeistolaista liikehdintää kovin merkittävänä uhkana. Rasismia ja äärioikeistoa tutkineen **Vesa Puurosen** mielestä asia ei ole aivan näin yksinkertainen. Verkossa toimivat ryhmät on syytä ottaa vakavasti.

Itävallassa oikeistopopulistinen Vapauspuolue FPÖ on alle parikymppisten äänestäjien suosikki. FPÖ:n karismaattisena pidetty johtohahmo **Hanz-Christian Strache** muun muassa jalkautuu diskoihin levittämään oikeistolaisten viestiä. Karismaattinen Strache on tehnyt muunmuassa rap-videoita nettiin. Poliitiikan tutkimuksen professori **Walter Manoschek** Wienin yliopistosta arvioi, että Vapauspuolueen suosiota selittävät juuri helpot ratkaisut ja populistinen tapa lähestyä mahdollisia uusia äänestäjiä.

Unkarissa äärioikeistolainen Jobbik-puolue haluaa Unkarin eroon EU:sta ja Suur-Unkarin takaisin. Maan talouden heikentyminen lisää äärioikeiston kannatusta.

Johtopäätöksiä:

- G 20 päätökset finanssikriisin opetuksista makaavat
- EU:n omat päätökset ovat ajaneet Euroopan taloudelliseen ja poliittiseen umpikujaan
- Talouskriisi on johtanut sosiaaliseen kriisiin, seurauksena poliittinen kriisi
- Kiristyspolitiikan sosiaalinen ja poliittinen hinta on liian suuri
- Silti julkisessa keskustelussa:
- ”Me olemme hyviä – muut holtittomia”
- ”On kurin ja järjestyksen aika!” – tämä on aika haastaa!

Johtopäätöksiä:

- Suomen linja kärjistää eurooppalaisia ongelmia
- Meillä kasvua ja työllisyyttä haetaan liittymällä verokilpailuun ja alentamalla yhteisöveroa
- Vaikka: 1) kilpailukyvyssä ei vikaa, 2) tutkimus- ja kehittämispanokset korkeita, 3) verotasot keskivertoa, 4) työvoimakustannukset verokiilalla mitattuna eurooppalaista keskitasoa.
- Sitä vastoin tarvitaan perustoimeentuloturvan uudistamista, jotta ihmisillä on uskallusta yrittää, olla pätkätöissä ja vaihtaa ammattia.

Platon:

- Epäoikeudenmukaisuuden korkein aste on teeskennelty oikeudenmukaisuus.